

Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине

Broj: S1 3 U 028622 18 U
Sarajevo, 09.07.2019.godine.

Sud Bosne i Hercegovine u Sarajevu u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija [redacted], kao predsjednika vijeća, [redacted], kao članova vijeća, uz sudjelovanje [redacted], kao zapisničara, u upravnom sporu tužitelja Uprave za indirektno oporezivanje BiH, Banja Luka, ulica Bana Lazarevića bb, protiv rješenja broj: UP1 03-1-37-19-4/18 ZL od 16.03.2018. godine, tužene Agencije za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, u upravnoj stvari obrade i zaštite ličnih podataka, na nejavnoj sjednici održanoj dana 09.07.2019. godine, donio je sljedeću,

P R E S U D U

Tužba se odbija.

O b r a z l o ž e n j e

Rješenjem Agencije za zaštitu ličnih podataka u Bosni i Hercegovini, Sarajevo broj: UP1 03-1-37-19-4/18 ZL od 16.03.2018. godine, zabranjuje se Upravi za indirektno oporezivanje BiH da od pravnih osoba koje vrše prodaju lož ulja iz skladišta, zahtjeva da u evidenciji o prometu loživog ulja obrađuju JMB i broj osobne iskaznice kupaca, te joj je naloženo da izvrši blokiranje i brisanje prikupljenih JMB i brojeva osobne iskaznice kupaca iz Evidencije o prometu lož ulja, koja se vodi na IKUL obrascu. Konačno, istim rješenjem je naloženo Upravi za indirektno oporezivanje BiH, da pravnim osobama, koje prodaju lož ulja vrše iz skladišta direktnom isporukom potrošaču, naloži blokiranje i brisanje do sada prikupljenih JMB i broja osobne iskaznice kupaca iz evidencije o prometu lož ulja koja se vodi na IKUL obrascu, te naložene upravne mjere izvrši bez odlaganja i o tome u roku od 15 dana obavijesti Agenciju za zaštitu ličnih podataka BiH.

Blagovremeno podnesenom tužbom, tužitelj je osporio pravilnost rješenja tužene, jer u osporenom aktu nisu pravilno utvrđene sve relevantne činjenice, te su na temelju tako utvrđenih činjenica izvedeni pogrešni zaključci u pogledu primjene odredbi člana 3. Zakona o zaštiti ličnih podataka kada je riječ o raspolaganju JMB i brojem lične karte kupca-fizičkog lica. U obrazloženju tužbe navodi, da je postupio prema naloženim upravnim mjerama iz osporenog rješenja tužene i dana 29.03.2018. godine na službenoj stranici objavio Obavještenje o vođenju evidencije prometa ulja za loženje EL i LS. Međutim, odredbama člana 33. Zakona o akcizama u Bosni i

Hercegovini („Službeni glasnik BiH“ broj 49/09,49/14, 60,14, 91/17), definisano je da se promet lož ulja (ekstra lako i lako specijalno EL i LS) može vršiti na benzinskim pumpama, u za to posebno predviđenom skladištu izdvojenom od mjesta predviđenog za snabdijevanje pogonskim gorivom motornih vozila i vozila na motorni pogon, ili iz samostalnih posebnih skladišta ili direktnom isporukom potrošaču, a samo skladište mora biti prijavljeno UIO. Držalac skladišta za prodaju lož ulja, dužan je lož-ulje dostavljati autocisternama na adresu kupca, te o svim isporukama voditi urednu evidenciju koja mora sadržavati podatke o nabavljenim količinama lož-ulja, te tačne podatke o isporukama kupcima. Dalje je propisano, da će Upravi odbor UIO posebnim aktom propisati bliže odredbe o načinu vođenja evidencije, sadržaju evidencije i načinu dostavljanja nadležnom organu, formu i sadržaj. Po osnovu navedene zakonske odredbe, u Pravilniku o primjeni Zakona o akcizama u BiH, u članu 57. je propisan način vođenja evidencija o kupcima koji vrše nabavku ulja za loženje, kao i koje podatke treba da sadrži obrazac.

Između ostalih podataka, evidencija sadrži kao bitan element JMB ili ID kupca, dok broj lične karte kupca nije propisan kao dio evidencije. Naime, odredba člana 57. Pravilnika koja se odnosi na obavezu unošenja podatka JMB je proistekla iz zakonskog osnova radi neophodnosti utvrđivanja identiteta kupca s obzirom da se kao kupci vrlo često pojavljuju fizička lica.

Osim navedenog, poziva se i na odredbe člana 31. Zakona o akcizama u BiH kojim je propisano, da fizička i pravna lica koja koriste lož-ulje za zagrijavanje stambenih i poslovnih objekata i objekata za poljoprivrednu proizvodnju (staklenici i plastenici), imaju pravo na povrat akcize plaćene na lož-ulje. Iz prednje odredbe proizilazi, da pravo na povrat akcize po osnovu nabavke lož-ulja ima svako fizičko lice koje je isto nabavilo za potrebe propisane zakonom. Dakle, radi se o fizičkim licima koja nisu ni po kom osnovu registrovana u sistemu indirektnih poreza, a prilikom povrata sredstva postoji potreba i obaveza, organa koji rješava po zahtjevu, pravilnog identifikovanja tih lica, na čiji bi se račun mogao izvršiti povrat plaćene akcize. Tužitelj smatra, da se u konkretnom slučaju trebalo voditi računa o odredbama člana 12. stav (1) Zakona o upravi za indirektno oporezivanje („Službeni glasnik BiH“, broj: 89/05), prema kojoj su sva fizička lica, pravna lica i svi drugi subjekti odgovorni za postupanje u vezi sa indirektnim porezima, dužni da pruže UINO bilo koju vrstu podataka, izvještaja i službenih akata i drugih dokaza koji se odnose na indirektnu poreze u vezi sa izvršavanjem vlastitih obaveza ili obaveza proisteklih iz njihovih poslovnih odnosa sa drugim licima. Predlaže, da Sud BiH usvoji tužbeni zahtjev i poništi rješenje tužene broj: UP1 03-1-37-5-19-4/18 ZL od 16.03.2018.godine.

U odgovoru na tužbu, tužena je predložila da se tužba, kao neonovana, odbije, ostajući kod razloga datih u obrazloženju pobijanog rješenja.

Sud je ispitao pravilnost i zakonitost pobijanog rješenja u granicama odredbi člana 35. Zakona o upravnim sporovima BiH („Službeni glasnik BiH“ broj 19/02 do 74/1), pa je odlučio kao u dispozitivu ove presude iz sljedećih razloga.

Prema stanju spisa, tužena, Agencija za zaštitu ličnih podataka BiH je u konkretnom slučaju utvrdila, da je u postupcima indirektnog oporezivanja koje je vodila Uprava za indirektno oporezivanje BiH, nezakonito, od kupaca lož ulja tražila podatke koji se odnose na JMB i broj lične karte i da je takvo postupanje protivno odredbi člana 4. stav 1. tačka a) Zakona o zaštiti ličnih podataka koja obavezuje kontrolore da lične podatke obrađuju na pravedan i zakonit način, pa je osporenim rješenjem tužitelju

zabranjeno da, od pravnih osoba koje vrše prodaju lož ulja iz skladišta, zahtjeva da u evidenciji o prometu lož ulja obrađuje JMB i broj lične karte kupaca, te mu je naloženo da izvrši blokiranje i brisanje prikupljenih JMB i brojeva osobne iskaznice kupaca iz Evidencije o prometu lož ulja, koja se vodi na IKUL obrascu.

Konačno, istim rješenjem je naloženo tužitelju da pravnim osobama, koje prodaju lož ulja vrše iz skladišta direktnom isporukom potrošaču, naloži blokiranje i brisanje do sada prikupljenih JMB i broja osobne iskaznice kupaca iz evidencije o prometu lož ulja koja se vodi na IKUL obrascu, te naložene upravne mjere izvrši bez odlaganja i o tome u roku od 15 dana obavijesti Agenciju za zaštitu ličnih podataka BiH.

Prema ocijeni ovog vijeća, pravilno je postupila tužena Agencija za zaštitu ličnih podataka BiH, kada je nakon provedenog postupka zaključila, da je Uprava za indirektno oporezivanje BiH nezakonito i suprotno Zakonu o zaštiti ličnih podataka u postupku indirektnog oporezivanja, obrađivala lične podatke kupaca lož ulja.

Naime, pod ličnim podacima u smislu ovog Zakona se podrazumjeva informacija, koja se odnosi na fizičko lice na osnovu koje je utvrđen ili se može utvrditi identitet lica, a pod obradom podataka se podrazumjeva bilo koja radnja ili skup radnji koje se vrše nad podacima bilo da je automatska ili ne, a posebno prikupljanje, unošenje, organizovanje, pohranjivanje, prerađivanje ili izmjena, uzimanje, konsultiranje, korištenje, otkrivanje prijenosom širenje ili na drugi način omogućavanje pristupa podacima, svrstavanje ili kombiniranje, blokiranje, brisanje ili uništavanje (član 3. stav 1. tačka 1. i 5. citiranog zakona). Svaki javni organ, kao kontrolor ličnih podataka, obavezan je, da lične podatke obrađuje na pravičan i zakonit način i da ih prikuplja za posebne, izričite i zakonite svrhe i da ih obrađuje u mjeri i obimu koji je neophodan za ispunjenje određene svrhe, s tim da kontrolor može obrađivati lične podatke samo uz saglasnost nosioca podataka, koja mora biti data u pisanoj formi, potpisana od strane nosioca podataka, i mora sadržavati ime kontrolora, svrhu i vremenski period na koji se saglasnost daje. Osim toga, kontrolor mora na zahtjev nadležnog organa, u svako vrijeme dokazati da postoji saglasnost nosioca ličnih podataka za period obrade istih (član 4. i 5. citiranog zakona).

Iz obrazloženja osporenog rješenja proizilazi, da je tužena, Agencija za zaštitu ličnih/osobnih podataka BiH postupajući po zahtjevu društva *...* d.o.o. Istočno Sarajevo, od koga je zaprimila informaciju da je od strane Uprave za indirektno oporezivanje BiH kažnjen zbog toga što na IKUL obrascima za lož ulje nisu navodili JMB kupaca lož ulja i broj njihove osobne iskaznice, pokrenula postupak ocjene zakonitosti obrade ličnih podataka u postupcima indirektnog oporezivanja. Naime, Uprava za indirektno oporezivanje se poziva na neophodnost traženja takvih podataka od kupaca lož ulja, jer je to predviđeno propisima o indirektnom oporezivanju. Od tužitelja se traži, da vodi Evidenciju o prometu lož ulja, jer je takva obaveza određena Zakonom o akcizama, a sadržaj Evidencija je određen Pravilnikom o primjeni Zakona o akcizama u BiH. Dakle, obaveza poreskih obveznika koji vrše prodaju lož ulja da vode takve Evidencije je propisana članom 57. (Evidencije o prometu ulja za loženje), Pravilnika o primjeni Zakona o akcizama u BiH. Naime, u smislu citirane odredbe, poreski obveznici koji vrše prodaju ulja za loženje EL i SL iz skladišta prema članu 33. Zakona, dužni su voditi Evidencije o kupcima koji vrše nabavku ulja za loženje, a prema navedenom Pravilniku Evidencije moraju sadržavati sljedeće podatke: a) ime i prezime ili naziv kupca; b) JMB ili ID broj kupca; c) adresa kupca ili sjedište; d) broj računa; e) datum isporuke ulja za loženje; f) prodana količina i vrijednost ulja za loženje; g) iznos obračunate trošarine.

Tužena je u predmetnom postupku koji je vođen, ispitivala zakonitost obrade takvih podataka u pogledu primjene Zakona o zaštiti ličnih podataka, pa ovo vijeće u cijelosti, kao pravilne, prihvata zaključak Agencije za zaštitu ličnih podataka BiH prema kojem je tužitelj u postupku obrade ličnih podataka postupao suprotno Zakonu o zaštiti ličnih podataka („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine” broj: 49/06, 76/11 i 89/11), i to odredbi člana 4. stav 1., koji u odredbi citiranog člana propisuje temeljna načela obrade ličnih podataka kojih su obavezni da se pridržavaju svi kontrolori, pa je u stavu 1. pod tačkom a) propisano, da je kontrolor obavezan da lične podatke obrađuje na pravedan i zakonit način. Ovo vijeće se slaže sa zaključkom tužene, bez obzira što je Pravilnikom o primjeni Zakona o PDV-u određeno, da se u Evidencije kupaca lož ulja unose podaci o JMB/ID broju kupca, da traženje takvih podataka nije u skladu sa osnovnim principima obrade ličnih podataka koja su propisana Zakonom o zaštiti ličnih podataka, iz čega je proistekao pravilan zaključak, da Uprava za indirektno oporezivanje nije imala zakonom propisan osnov, da takve podatke traži od pravnih i fizičkih osoba, niti je to u konačnici propisano odredbom člana 33. Zakona o akcizama BiH, na koju se odredbu tužitelj poziva.

Pravilno je takvo postupanje ocjenjeno nezakonitim i u suprotnosti je i u odnosu na odredbe Zakona o jedinstvenom matičnom broju („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine” broj: 32/01, 63/08 i 103/11, 87/13 i 84/15). Stoga se tužena, u konkretnom slučaju, pravilno pozvala na odredbe člana 18. stav 1. Zakona o jedinstvenom matičnom broju, kojim je decidno propisano da se JMB upisuje samo ako je to zakonom izričito propisano, i to u u osobnu iskaznicu, izvod iz matične knjige rođenih, vjenčanih i umrlih, radnu knjižicu, zdravstvenu iskaznicu, putnu ispravu, vozačku dozvolu, oružni list, evidenciju o državljanstvu, kao i druge evidencije i javne isprave građana. Stoga je po nalaženju ovog suda, pravilan zaključak tužene, da tužitelj od poreskih obveznika takve podatke nije mogao tražiti od fizičkih lica, jer bi to bilo i u suprotnosti sa članom 18. Zakona o jedinstvenom matičnom broju, budući da upis JMB u evidencije, koje vodi tužena Uprava za indirektno oporezivanje BiH, nije izričito propisan zakonom.

Takvo postupanje tužitelja je shodno pravilnoj ocjeni tužene, imalo za posljedicu da je, u konkretnom slučaju, došlo do kršenja člana 4. stava 1. tačka a) Zakona o zaštiti ličnih podataka koji obavezuje kontrolore da lične podatke obrađuju na zakonit pravilan način.

Ostali navodi iz tužbe nisu od uticaja na odluku o ovoj pravnoj stvari pa ih sud nije posebno obrazlagao.

Kako je tužena, u obrazloženju pobijanog akta, dala valjane i jasne razloge svoje odluke, nalazeći da u postupku nisu povrijeđena pravila postupka, te da je tužena pravilno primijenila odredbe materijalnog prava na konkretno pravilno utvrđeno činjenično stanje, valjalo je tužbu odbiti, primjenom odredbe člana 37. stav 1. i 2. Zakona o upravnim sporovima BiH.

ZAPISNIČAR

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUĐIJA

